

NOTAT

28. februar 2018

J.nr. 2018-530

CAIJ

Samlenotat om EPSCO-rådsmødet den 15. marts 2018

-
1. **Det Europæiske Semester 2018** side 2

 2. **Indsatsen mod lønforskelle mellem kvinder og mænd: Bidrag til at opnå den sociale søjles mål** side 5

 3. **Fremtiden for EU's beskæftigelses- og socialpolitik efter 2020** side 7

 4. **Rådshenstilling om europæisk ramme for gode og effektive lærlingeuddannelser** side 8

1. Det Europæiske Semester 2018

- Godkendelse og politisk drøftelse

Nyt notat.

1. Resumé

EPSCO-rådet skal vedtage Den Fælles Beskæftigelsesrapport samt rådskonklusioner om Den Årlige Vækstredøgørelse, der kortlægger de tendenser og udfordringer, som gør sig gældende på de europæiske arbejdsmarkeder.

Regeringen er generelt positiv over for udkastene til Den Fælles Beskæftigelsesrapport og rådskonklusionerne, der ikke i sig selv har nogen lovgivningsmæssige, økonomiske eller administrative konsekvenser.

Kommissionen offentliggør efter planen den 7. marts 2018 landerapporter om hvert enkelt medlemsland, hvori Kommissionens vurdering af styrker, udfordringer, reformbehov mv. indgår.

2. Baggrund

Den Årlige Vækstredøgørelse blev præsenteret inden EPSCO-rådsmødet i december 2017. Den markerer starten på Det Europæiske Semester, som dækker alle elementer af den økonomiske overvågning i EU, herunder Europa 2020-strategien og dermed også beskæftigelses- og socialområdet.

Den Fælles Beskæftigelsesrapport indgår som en del af den årlige vækstredøgørelse og uddyber analyser på beskæftigelsesområdet.

Kommissionen forventes den 7. marts 2018 at offentliggøre én samlet økonomisk analyse for hvert EU-land. *Landerapporterne* indeholder Kommissionens vurdering af den økonomiske situation samt status for opfølgning på tidligere landespecifikke henstillinger.

3. Formål og indhold

Den Årlige Vækstredøgørelse indeholder Kommissionens vurdering af de overordnede økonomisk-politiske udfordringer i EU, herunder fremskridt med hensyn til hovedmålene i Europa 2020-strategien og medlemslandenes gennemførelse af henstillinger om strukturreformer.

Som noget nyt indgår et såkaldt ”socialt scoreboard”. Det indeholder en række indikatorer med afsæt i de 20 principper i Den europæiske søjle af sociale rettigheder. Danmark er samlet set det land, der præsterer bedst på tværs af alle indikatorer efterfulgt af Sverige, Østrig, Tjekkiet og Nederlandene.

Den Fælles Beskæftigelsesrapport skal vedtages på rådsmødet.

Blandt rapportens nøglebudskaber er:

- Den økonomiske og sociale situation er forbedret i EU i lyset af det økonomiske opsving.

- Beskæftigelsen for de 20-64-årige er højere end niveauet i 2008 i EU, da den er 72,2 pct. i 2. kvartal af 2017, og ledigheden har nået det laveste niveau siden december 2008 med 7,3 pct. i november 2017.
- Ungdomsarbejdsløsheden og langtidsarbejdsløsheden er også faldende i EU, men er fortsat høj i nogle lande.
- Det er fortsat en udfordring, at kvinder er underrepræsenteret på arbejdsmarkedet i EU.
- Nogle grupper har fortsat relativt sværere ved at finde plads på arbejdsmarkedet i EU. Det gælder bl.a. personer med begrænset uddannelse og personer fra tredjelande.

Rådskonklusionerne om Den Årlige Vækstredøgørelse peger på områder på beskæftigelses- og socialområdet, hvor det er særligt vigtigt at målrette anbefalinger til medlemsstaterne.

Det fremhæves overordnet, at den beskæftigelsesmæssige og sociale situation er i bedring, men at der er store forskelle landene imellem. Antallet af personer, der lever i risiko for fattigdom eller social eksklusion i EU, er faldende og har nu nået niveauet for 2008, da det var 23,5 pct. i 2016.

Følgende pejlemærker for beskæftigelses- og socialpolitikken fremhæves:

- Tiltag til fremme af jobskabelse bør fortsat prioriteres, det gælder særligt i relation til grupper af personer med ringe uddannelsesmæssige kompetencer og personer fra tredjelande.
- Arbejdsmarkedet og socialområdet bør løbende tilpasses til nye former for jobs og den generelle udvikling på arbejdsmarkedet.
- Ligestilling mellem kvinder og mænd bør fortsat fremmes, det gælder bl.a. i form af fokus på balancen mellem arbejds- og familieliv, adgang til børnepasning og fleksible arbejdsformer.
- Aktiv deltagelse i samfundet fremmes ved effektive sociale investeringer og forebyggelse samt velfungerende sociale sikkerhedssystemer, der bidrager til bedre social inklusion.

Det ventes, at Kommissionen på rådsmødet vil give en præsentation af de gennemgående temaer og tendenser i *landerapporterne*. Det forventes, at udkastet til de nye landespecifikke henstillinger vil blive præsenteret i maj. Danmark modtog ikke nogen henstilling på beskæftigelses- og socialområdet i 2017.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv nogen lovgivningsmæssige, statsfinansielle, samfundsøkonomiske konsekvenser eller administrative konsekvenser for erhvervslivet eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

Det Europæiske Semester, som Den Årlige Vækstundersøgelse og Den Fælles Beskæftigelsesrapport er del af, vil kunne have positive samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser, i det omfang landenes tiltag bidrager til at understøtte sunde offentlige finanser og makroøkonomisk stabilitet og dermed holdbar vækst og beskæftigelse i medlemslandene, samt sikrer gode rammevilkår for investeringer og for erhvervslivet i øvrigt.

8. Høring

Der orienteres om punktet på møde i Specialudvalget for Arbejdsmarkedet og Sociale Forhold forud for EPSCO-rådsmødet.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes en generel opbakning til Den Fælles Beskæftigelsesrapport og råds-konklusionerne.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er generelt positiv over for udkastet til Den Fælles Beskæftigelsesrapport og råds-konklusionerne.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. Indsatsen mod lønforskelle mellem kvinder og mænd: Bidrag til at opnå den sociale søjles mål

- Politisk drøftelse

Nyt notat.

1. Baggrund

Den europæiske søjle af sociale rettigheder blev tiltrådt af Europa-Kommissionen, Europa-Parlamentet og Rådet den 17. november 2017.

Søjlen er inddelt i tre kapitler:

- I) Lige muligheder og adgang til arbejdsmarkedet.
- II) Rimelige arbejdsvilkår.
- III) Social beskyttelse og inklusion.

Søjlen består af 20 overordnede, ikke-retligt bindende principper. Principperne skal fungere som rettesnor for effektive beskæftigelsesmæssige og sociale resultater.

2. Formål og indhold

Punktet er på dagsordenen til politisk drøftelse. Det forventes, at EU-formandskabet udsender et notat til brug for drøftelsen inden EPSCO-rådsmødet.

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

4. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

5. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

6. Konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv nogen lovgivningsmæssige, statsfinansielle, samfundsøkonomiske konsekvenser eller administrative konsekvenser for erhvervslivet eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

7. Høring

Der orienteres om punktet på møde i Specialudvalget for Arbejdsmarkedet og Sociale Forhold forud for EPSCO-rådsmødet.

8. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Landenes positioner kendes endnu ikke.

9. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter ligebehandling og lige muligheder for kvinder og mænd, herunder retten til samme løn for samme arbejde og arbejde af samme værdi.

Løn er et nationalt anliggende, og parternes autonomi skal respekteres.

Tiltræden af den sociale søjle indebærer ikke automatisk støtte til udspil, der måtte blive fremsat med henvisning til søjlen. Et forslag, der måtte blive fremsat med henvisning til den sociale søjle, skal behandles efter den sædvanlige EU-beslutningsprocedure.

10. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

3. Fremtiden for EU's beskæftigelses- og socialpolitik efter 2020

- Politisk drøftelse

Nyt notat.

1. Baggrund

Det bulgarske formandskab har lagt op til en drøftelse på EPSCO-rådsmødet af fremtiden for EU's beskæftigelses- og socialpolitik.

2. Formål og indhold

Det forventes, at EU-formandskabet vil udsende et notat til drøftelsen inden EPSCO-rådsmødet.

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

4. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

5. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

6. Konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv nogen lovgivningsmæssige, statsfinansielle, samfundsøkonomiske konsekvenser eller administrative konsekvenser for erhvervslivet eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

7. Høring

Der orienteres om punktet på møde i Specialudvalget for Arbejdsmarkedet og Sociale Forhold forud for EPSCO-rådsmødet.

8. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Andre landes holdninger kendes endnu ikke.

9. Regeringens generelle holdning

Regeringen ønsker, at al EU-regulering af arbejdsmarkedet og socialområdet har den fornødne fleksibilitet og respekt for forskellige nationale velfærds- og arbejdsmarkedsmodeller.

10. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

4. Rådshenstilling om europæisk ramme for gode og effektive lærlingeuddannelser

- COM (2017) 563
- Politisk enighed
- revideret notat

1. Resumé

Formålet med forslaget til rådshenstilling er at skabe en frivillig europæisk ramme for lærlingeuddannelser med henblik på at understøtte kvaliteten i lærlingeuddannelserne samt fremme lærlingeelevers beskæftigelsesegnethed.

Forslaget fremhæver, at lærlingeuddannelser er en særlig effektiv form for arbejdspladsbaseret læring, som kan lette overgangen mellem uddannelse og arbejde. Dette afhænger dog af lærlingeuddannelsens kvalitet, hvorfor der foreslås i alt 14 konkrete rammebetingelser og retningslinjer for kvalitet i lærlingeuddannelser. Disse skal understøtte kvaliteten og effektiviteten af lærlingeuddannelserne, og herved udviklingen af en højt kvalificeret arbejdsstyrke, som kan imødekomme arbejdsmarkedets behov.

Desuden har forslaget til formål at understøtte mobiliteten samt de unges personlige kompetencer.

Forslaget indebærer ikke økonomiske konsekvenser eller konsekvenser for dansk ret.

Regeringen er positivt indstillet over for forslaget, som stort set flugter med den måde, vi i Danmark har indrettet erhvervsuddannelsesområdet og lærlingeuddannelserne på.

2. Baggrund

Kommissionen offentliggjorde forslag til rådshenstilling om en europæisk ramme for gode og effektive lærlingeuddannelser den 5. oktober 2017.

Forslaget skal ses i lyset af den høje ungdomsarbejdsløshed i flere EU-lande. Grundet den positive sammenhæng mellem gode lærlingeuddannelser og de unges beskæftigelsesegnethed og deres overgang mellem uddannelse og arbejdsmarked ønsker man med forslaget at understøtte kvaliteten i lærlingeuddannelserne.

Lignende forslag har været drøftet i EU's Rådgivende Udvalg for Erhvervsuddannelse (ACVT), og Kommissionen fremsætter nu forslaget bl.a. efter anmodning fra European Alliance for Apprenticeships. Forslaget er fremsat under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde artikel 153, 166 og 292

3. Formål og indhold

Formålet med henstillingen er at øge lærlinges personlige kompetencer og beskæftigelsesegnethed samt at bidrage til udviklingen af en højt kvalificeret arbejdsstyrke, som kan imødekomme behovene på arbejdsmarkedet. Med dette formål for øje foreslås det at skabe en sammenhængende ramme for lærlingeuddannelser, som er baseret på en fælles forståelse af, hvad der definerer kvalitet og effektivitet.

Forslaget til rådshenstillingen peger på, at lærlingeuddannelser er en særligt effektiv form for arbejdspladsbaseret læring, som letter overgangen fra uddannelse til arbejde. Men de positive virkninger af lærlingeuddannelserne for de unges beskæftigelsesmuligheder afhænger af lærlingeuddannelsernes kvalitet, som man med forslaget vil understøtte.

Desuden fremhæves det i forslaget, at der er behov for høje kvalitetsstandarder for at undgå, at lærlingeuddannelser rettes mod lavt kvalificerede job, og at dårlige uddannelser kan skade lærlingeuddannelsernes overordnede omdømme.

Lærlingeuddannelser defineres i forslaget som uddannelser, der kombinerer læring på uddannelsesinstitutioner med praktikophold på arbejdspladser, og som fører til nationalt anerkendte kvalifikationer. Endvidere kendetegnes disse ved et kontraktforhold mellem lærlingen, arbejdsgiveren og/eller erhvervsuddannelsesinstitutionen, hvor lærlingen aflønnes eller kompenseres for sit arbejde.

Forslaget omfatter dog blot lærlingeuddannelser, hvor minimum halvdelen af uddannelsen foregår på en arbejdsplads.

Rådshenstillingen supplerer initiativer, som skal lette de unges overgang til beskæftigelse, navnlig rådets henstilling om en kvalitetsramme for praktikophold.

I forslaget til rådshenstilling opstilles 14 kriterier for gode og effektive lærlingeuddannelser, som medlemslandene - i overensstemmelse med national lovgivning og i tæt samarbejde med relevante interessenter - opfordres til at anvende, for at sikre at disse uddannelser tilrettes arbejdsmarkedets behov samt skaber fordele for både studerende og arbejdsgivere.

| Det er dog helt op til medlemslandene, hvorvidt de ønsker at benytte kriterierne.

De første syv kriterier omhandler læring og arbejdsvilkår, og de sidste syv omhandler rammebetingelser:

1. Der bør indgås en **skriftlig kontrakt** mellem arbejdsgiver, lærling og erhvervsuddannelsesinstitution
2. Arbejdsgivere og erhvervsuddannelsesinstitutioner bør fastsætte et sæt omfattende **læringsresultater**, som sikrer balance mellem specifikke jobrelaterede færdigheder og nøglekompetencer
3. Der bør udpeges undervisere i virksomhederne, som skal arbejde tæt sammen med erhvervsuddannelsesudbydere og lærere med henblik på at yde pædagogisk støtte og vejledning.
4. Mindst halvdelen af lærlingeuddannelsens varighed, bør finde sted på en **arbejdsplads**.
5. Lærlinge bør have ret til **social beskyttelse**, herunder den nødvendige forsikring i overensstemmelse med national lovgivning.
6. Arbejdspladsen, hvor praktikopholdet gennemføres, bør overholde alle relevante regler og **bestemmelser om arbejdsvilkår**, navnlig lovgivningen om **sundhed og sikkerhed**.

7. Lærlinge bør modtage **løn og/eller godtgørelse** i overensstemmelse med de nationale eller sektorielle bestemmelser eller kollektive overenskomster.
8. Der bør indføres en **reguleringsmæssig ramme**, som bygger på et fair og afbalanceret partnerskab, herunder en struktureret og gennemsigtig dialog mellem alle relevante interesseparter.
9. **Arbejdsmarkedets parter**, herunder på sektorniveau, bør inddrages i udformningen, forvaltningen og gennemførelsen af lærlingeordninger.
10. Der bør **ydes økonomisk og/eller ikke-økonomisk** støtte til små og mellemstore virksomheder, baseret på omkostningsdeling mellem arbejdsgivere, lærlinge og offentlige myndigheder.
11. I adgangskravene til lærlingeuddannelserne bør der tages hensyn til **relevant uformel og ikke-formel læring**. Lærlingeuddannelser bør føre til nationalt anerkendte kvalifikationer og give **adgang til andre uddannelser**, herunder højere niveauer og andre karriereforløb.
12. Der bør tilbydes **erhvervsvejledning**, mentorordninger og læringsstøtte og lærlingeuddannelser bør fremmes gennem oplysningskampagner.
13. Lærepladstilbud i og mellem medlemsstaterne bør være **gennemsigtige**.
14. Der bør indføres **kvalitetssikring** i overensstemmelse med den europæiske referenceramme for kvalitetssikring af erhvervsuddannelse (EQAVET).

I forslaget til henstilling indgår endvidere følgende anbefalinger til medlemsstaterne:

- fremme aktiv inddragelse af arbejdsmarkedets parter i udformningen, forvaltningen og gennemførelsen af lærlingeordninger i overensstemmelse med arbejdsmarkedsrelationerne og uddannelsespraksis på nationalt plan
- medtage de relevante gennemførelsesforanstaltninger i de nationale reformprogrammer inden for rammerne af det europæiske semester
- tage hensyn til disse rammebestemmelser, når der gøres brug af EU-finansiering og -instrumenter til at støtte lærlingeuddannelser.

For at understøtte kvaliteten af lærlingeuddannelser foreslås det endvidere, at Kommissionen skal oprette en støttefunktion, som bl.a. skal hjælpe fremme vidensdeling, netværkssamarbejde og gensidig læring for at bistå medlemsstaterne og relevante interessenter i arbejde med ovennævnte kriterier.

Kommissionen vil endvidere promovere lærlingeuddannelser via oplysningskampagner samt understøtte forslagets implementering ved finansiering i henhold til regler herfor.

Rådshenstillingsforslaget har været forhandlet i Socialgruppen (*Social Questions Working Party*) og på baggrund af medlemslandenes bemærkninger er sket mindre justeringer af det oprindelige udkast til henstilling, herunder er det tydeliggjort, at det står medlemslande frit for, hvordan de organiserer deres erhvervsuddannelser, og i hvilket omfang de gør brug af lærlingeuddannelser.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Danske erhvervsuddannelser er reguleret i Lov om Erhvervsuddannelser m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 987 af 16. august 2010, med de ændringer, der følger af § 18 i lov nr. 623 af 8. juni 2016.

Lærlinge på virksomheder er omfattet af arbejdstidsregler, arbejdsmiljølovgivning og lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet.

Endvidere er en række forhold omfattet af kollektive overenskomster.

7. Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget til rådshenstilling forventes ikke at få konsekvenser for lovgivningen, statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

Forslaget til rådshenstilling forventes ikke at medføre konsekvenser for dansk ret.

8. Høring

Kommissionens forslag til rådshenstilling blev sendt i skriftlig høring i EU-specialudvalget vedr. Uddannelse og Ungdom den 11. oktober 2017. Endvidere er forslaget til rådshenstilling blevet sendt til orientering til EU-specialudvalget for Arbejdsmarkedet og Sociale Forhold den 25. oktober 2017.

Der indkom følgende høringssvar (gengives i deres fulde længde):

Danske Universiteter

”Danske Universiteter har ingen bemærkninger til det fremsendte forslag til rådshenstilling om en europæisk ramme for ”Quality and Effective Apprenticeships”.

Danske Regioner

”Danske Regioner kvitterer for muligheden for at komme med høringssvar. Vi mener ikke, at det er sandsynliggjort, at der er behov for det fremsendte forslag.

Det er vigtigt at understrege og holde fast ved, at uddannelse er et nationalt kompetenceområde. Det gælder også erhvervsuddannelserne, hvori lærlingeforløb udgør en væsentlig del.

Lærlinguddannelserne er i dag indrettet på forskellig vis, og disse forskelle er et positivt udtryk for, at lærlinguddannelserne er tilpasset de enkelte nationale arbejdsmarkeder. Det er nødvendigt, at lærlinguddannelserne er tæt koblet til arbejdsmarkederne og til behovene hos arbejdsgiverne i de enkelte lande.

Vi anser således ikke lærlinguddannelsernes forskellighed for at være et problem, men snarere for at være en nødvendighed. Derfor vil det være kontraproduktivt med ensretning af uddannelserne. Det kan dog være positivt med vidensdeling. Denne vidensdeling bør også inkludere ikke-medlemslande som Norge og Schweiz.

Vi vil således understrege, at lærlingeuddannelserne er et nationalt anliggende, og at der findes europæiske muligheder for at understøtte dette eksempelvis gennem Socialfonden. Det er også vigtigt at medtage, der forud for nye initiativer bør foreligge klar dokumentation for efterspørgsel og behov.

Europæiske initiativer på området bør benytte sig af eksisterende strukturer og gå gennem strukturfondene. Det bør her sikres tilstrækkelig fleksibilitet og frihed til at udmønte eventuelle midler på en måde, som giver mulighed for at tage højde for de nationale forskelle på arbejdsmarkedene og i uddannelsessystemerne.”

Dansk Industri

”DI takker for muligheden for at kommentere udkast til rådshenstillingen om lærlingeuddannelser.

Vi finder det positivt og væsentligt, at der også på EU-plan sættes fokus på værdien af lærlingeuddannelser, som forbereder elever til at møde kravene på arbejdsmarkedet. For at opnå dette, er det vigtigt at fastholde og udbygge den involvering af virksomheder og arbejdsmarkedets parter, som findes i Danmark i dag. Samtidig bør Danmark støtte andre lande i at etablere en stærk dialog og forpligtende involvering af virksomheder og arbejdsmarkedets parter i udformningen af stærke lærlingeuddannelser af høj kvalitet.

DI har dog bemærkninger til en række af de foreslåede indsatser:

DI finder det ganske bekymrende, at det allerede i præambel (2) fremhæves, at ”lærlingeuddannelser af god kvalitet bidrager også til social inklusion ved at integrere dårligt stillede lærende (...) på arbejdsmarkedet.”

Et bærende element i erhvervsuddannelsesreformen, som trådte i kraft i 2015, er at understøtte en kvalitetsudvikling af erhvervsuddannelser, hvilket bl.a. sker ved indførelse af adgangskrav, talentspor, højniveaufag mv. Samtidig har det været essentielt at fastslå, at erhvervsuddannelserne ikke er uddannelser, som enhver kan gennemføre, men er krævende uddannelser og med høje faglige niveauer. Hensigten var et opgør med mange års stigmatisering af erhvervsuddannelserne som uddannelser især for elever med ringe boglige, sociale og personlige forudsætninger. Det primære formål med erhvervsuddannelser er ikke at sikre social inklusion, men at sikre uddannelse af elever, der kan varetage en række kvalificerede arbejdsfunktioner på arbejdsmarkedet.

DI foreslår, at denne sætning fra præambel (2) udgår eller modificeres, så det ikke fremstår som et selvstændigt mål med lærlingeuddannelser at skulle sikre uddannelse og social inklusion til elever med betydelige læringsvanskeligheder. I kriterium nr. 1 foreslås det, at der skal indgås en skriftlig kontrakt mellem arbejdsgiver, lærling og erhvervsuddannelsesinstitution, som fastsætter parternes rettigheder og forpligtelser i forbindelse med uddannelse og arbejde.

DI mener ikke, at der bør indgås en samlet kontrakt mellem disse tre parter, da et dansk lærlingeforhold er et ansættelsesforhold, som reguleres mellem arbejdsgiver og lærling i overensstemmelse med den danske arbejdsmarkedsmodel og erhvervs-

uddannelsesinstitutioner kan og skal ikke inddrages ift regulering af forpligtelser og rettigheder ift ”arbejde”.

Rettigheder og forpligtelser ift. de offentligt finansierede erhvervsuddannelsesinstitutioner bør fastsættes fælles for alle i lovgivningen og ikke individuelt i kontrakter.

Erhvervsuddannelsesinstitutioner bør derfor udgå af kriterium nr. 1 som kontraktspartner og i stedet bør vigtigheden af en struktureret dialog mellem virksomhed, lærling og institution om opnåelse af læringsmål fremhæves som et område, hvor institutionen har en væsentlig rolle at spille.

Kriterium nr. 2 er tilsvarende skævt formuleret, idet der lægges op til, at der mellem arbejdsgivere og institutioner skal fastlægges et sæt omfattende læringsresultater. DI er enig i, at arbejdsgiverne skal have en væsentlig indflydelse på fastlæggelsen af de nødvendige læringsmål, men det er afgørende, at læringsmål fastlægges på nationalt niveau og ikke mere eller mindre individuelt mellem arbejdsgivere og erhvervsuddannelsesinstitutioner.

Erhvervsuddannelsesinstitutioner har en meget vigtig rolle med at implementere og opfylde de læringsmål, der er opstillet for erhvervsuddannelserne og de bør høres i forbindelse med fastsættelse og revision af uddannelser – men kompetencen til at fastlægge læringsmål bør som hidtil ligge hos arbejdsmarkedets parter i dialog med ministeriet som national myndighed. Som kriterium nr. 2 er formuleret, er det helt grundlæggende i strid med organiseringen af de danske erhvervsuddannelser, som DI finder det afgørende, at der værnes om.

Kriterium nr. 2 bør derfor revideres grundlæggende, så det fastslås, at arbejdsmarkedets parter har en central rolle ved fastlæggelsen af læringsmål, samt at erhvervsuddannelsesinstitutioner har en væsentlig rolle i opfyldelsen af disse, herunder ved at etablere og vedligeholde den fornødne dialog med lærling og virksomhed.

I Kriterium nr. 11 fremhæves det, at ”Tværnational mobilitet for lærlinge bør indgå som en del af kvalifikationerne i forbindelse med lærlingeuddannelsen”. DI er enig i, at der bør være mulighed for at lade uddannelsesophold i udlandet indgå i uddannelsen, men vi finder ikke, at det bør være en obligatorisk del af lærlingeuddannelsen.”

LO

”LO takker for den fremsendte høring. Det er efter vores opfattelse vigtigt, at EU sætter fokus på dette område, og vi kan støtte intentionerne med henstillingen.

Der er dog enkelte forhold i udkastet til henstilling, der giver anledning til bekymring:

1. I de indledende betragtninger s. 11, pkt. 2 fremhæves, at ”lærlingeuddannelser af god kvalitet også bidrager til social inklusion ved at integrere dårligt stillede lærende (...) på arbejdsmarkedet.” Denne formulering er problematisk, da et af hovedsigterne med EUD reformen i 2014 var at løfte erhvervsuddannelsernes kvalitet og gøre op med den opfattelse, at disse var et tilbud til de unge, der ikke kunne klare andre ungdomsuddannelsesstilbud. Derfor er det vores klare opfattelse, at erhvervs-

uddannelsernes primære formål er at uddanne dygtige faglærte og ikke at sikre social inklusion. Derfor er det LO's indstilling, at sætningen stryges eller modificeres.

2. I de indledende betragtninger side 14 pkt. 27 og i kriterium nr. 1 foreslås det, at der skal indgås en skriftlig kontrakt mellem arbejdsgiver, lærling og (/eller) erhvervsuddannelsesinstitution, som fastsætter parternes rettigheder og forpligtelser i forbindelse med uddannelse og arbejde. LO er meget forbeholden over for denne formulering. Et dansk lærlingeforhold er et ansættelsesforhold, som reguleres mellem arbejdsgiver og lærling i overensstemmelse med den danske arbejdsmarkedsmodel, og erhvervsuddannelsesinstitutioner kan og skal ikke inddrages omkring forpligtelser og rettigheder i relation til "arbejde".

Erhvervsuddannelsesinstitutioner bør derfor stryges fra formuleringen i pkt. 27 og i kriterium nr. 1 og i stedet bør vigtigheden af en struktureret dialog mellem virksomhed, lærling og institution om opnåelse af læringsmål fremhæves som et område, hvor institutionen har en væsentlig rolle at spille. 2

3. LO er ligeledes forbeholden over for formuleringen af kriterium nr. 2, idet der lægges op til, at der mellem arbejdsgivere og institutioner skal fastlægges et sæt omfattende læringsresultater. Det er LO's opfattelse, at læringsmål fastlægges på nationalt niveau og ikke mere eller mindre individuelt mellem arbejdsgivere og erhvervsuddannelsesinstitutioner. Formuleringen af kriterium 2 er efter LO's opfattelse i væsentlig modsætning til modellen for de danske erhvervsuddannelser, som vi lægger megen vægt på.

Kompetencen til at fastlægge læringsmål bør som hidtil ligge hos arbejdsmarkedets parter i de faglige udvalg i dialog med ministeriet som national myndighed. Erhvervsuddannelsesinstitutioner har en meget vigtig rolle med at implementere og opfylde de læringsmål, der er opstillet for erhvervsuddannelserne, og de bør høres i forbindelse med fastsættelse og revision af uddannelser. Kriterium nr. 2 bør derfor revideres grundlæggende, så det fastslås, at arbejdsmarkedets parter har en central rolle ved fastlæggelsen af læringsmål, samt at erhvervsuddannelsesinstitutioner har en væsentlig rolle i opfyldelsen af disse, herunder ved at etablere og vedligeholde den fornødne dialog med lærling og virksomhed.

4. I Kriterium nr. 11 fremhæves det, at "Tværnational mobilitet for lærlinge bør indgå som en del af kvalifikationerne i forbindelse med lærlingeuddannelsen". LO er enig i, at der bør være mulighed for at lade uddannelsesophold i udlandet indgå i uddannelsen, men vi finder ikke, at det bør være en obligatorisk del af lærlingeuddannelsen."

FTF

"Tak for høringen af Kommissionens forslag til rådshenstilling om en europæisk ramme for 'Quality and Effective Apprenticeships'. Jeg har været i dialog med LO – Morten Smidstrup, og FTF kan støtte det af LO fremsendte høringssvar."

Finanssektorens Arbejdsgiverforening

"FA takker for høring af 11. oktober 2017 som FA har følgende bemærkninger til:

FA bemærker indledningsvist, at der er tale om et område, hvor medlemsstaterne har enekompetencen. I forlængelse heraf er FA tilfreds med, at der er tale om en henstilling. Derudover bemærker FA, at de danske erhvervsuddannelser i høj grad lever op til kriterierne.

FA har følgende bemærkninger til de enkelte kriterier:

Ad 2. kriterium

Erhvervsuddannelsers faglige udvalg – sammensat af arbejdsmarkedets parter – fastsætter læringsresultater og kompetenceplaner for erhvervsuddannelsen. Denne kompetence, skal efter FA's vurdering, fortsat ligge her. Erhvervsuddannelsesinstitutionerne skal efter FA's vurdering ikke have kompetence på dette område.

Ad 4. kriterium

FA er enig i, at en væsentlig del af læringserfaringen foregår på arbejdspladsen. FA mener, at finansuddannelsen praktikperiode fortsat skal være 2-årig. Det er ikke alle virksomheder, der har mulighed for at sende deres praktikanter ud til relevante læringsforløb i udlandet. Det er branchespecifikt om virksomhederne har denne mulighed.

Ad 14. kriterium

FA mener, at det bør udspecificeres, at lærlingenes beskæftigelse og karriereudvikling alene skal følges overordnet med henblik på udvikling af statistik.

Ad 22. kriterium

FA mener, at det bør præciseres hvad rapportens omfang er, hvem der skal levere data til denne rapport, og hvordan denne rapport skal finansieres.

Derudover har FA ikke flere bemærkninger.”

Dansk Arbejdsgiverforening

”Dansk Arbejdsgiverforening (DA) takker for muligheden for at afgive hørings svar til rådets henstilling.

Generelle bemærkninger

DA finder det positivt, at EU har fokus på erhvervsuddannelsesområdet. Virksomhederne og arbejdsmarkedets parter spiller en central rolle i forhold til udviklingen af erhvervsuddannelserne i Danmark, og det er vigtigt at fastholde denne organisering, som bl.a. bidrager til at uddannelsen afspejler arbejdsmarkedets kompetencebehov.

Konkrete bemærkninger

DA har følgende konkrete bemærkninger til en række af de foreslåede indsatser: DA er uenig i formuleringen af præambel (2), hvor det fremgår, at ”lærlingeuddannelser af god kvalitet bidrager også til social inklusion ved at integrere dårligt stillede lærende og personer med migrantbaggrund på arbejdsmarkedet”. Denne formulering er i modstrid med intentionerne på erhvervsuddannelsesområdet, hvor der netop med erhvervsuddannelsesreformen fra 2015 blev taget

en række initiativer med henblik på at højne det faglige niveau på erhvervsuddannelserne, herunder adgangskrav, mulighed for talentspor m.v.

Med erhvervsuddannelsesreformens mål om at højne kvaliteten af erhvervsuddannelserne er det afgørende at fastholde og understøtte, at erhvervsuddannelserne er fagligt krævende uddannelser, som kræver et vist fagligt niveau. Målet med erhvervsuddannelserne er således at uddanne fremtidens faglærte og ikke at bidrage til social inklusion.

I kriterium nr. 1 foreslås det, at der skal indgås en skriftlig kontrakt mellem arbejdsgiver, lærling og erhvervsuddannelsesinstitution, som fastsætter parternes rettigheder og forpligtelser i forbindelse med uddannelse og arbejde. DA er uenig i denne formulering, idet en uddannelsesaftale er en aftale mellem arbejdsgiver og lærling, og erhvervsuddannelsesinstitutioner kan og skal ikke indtages omkring forpligtelser og rettigheder i relation til ”arbejde”. DA foreslår derfor, at uddannelsesinstitutionerne ikke fremgår som en del af kontrakten. Erhvervsuddannelsesinstitutionerne er derimod en vigtige for den løbende dialog mellem virksomhed, lærling og institutionen.

I kriterium nr. 2 henvises der til, ”at der mellem arbejdsgivere og institutioner skal fastlægges et sæt omfattende læringsresultater”. DA mener, at læringsmål skal fastlægges på nationalt niveau og ikke individuelt mellem arbejdsgivere og erhvervsuddannelsesinstitutioner. DA finder således, at formuleringen af kriterium 2 ikke er i overensstemmelse med den danske model for erhvervsuddannelser, som DA ligger afgørende vægt på at bevare. Det er i den forbindelse vigtigt at fremhæve, at det er arbejdsmarkedets parter, der i dialog med den nationale myndighed (ministeriet) fastlægger de nationale læringsmål. Erhvervsuddannelsesinstitutionerne har en central rolle i implementeringen og opfyldelsen af læringsmålene og høres ligeledes i forbindelse med fastsættelse og ændringer af uddannelser. DA finder, at kriteriet bør omformuleres, så denne rollefordeling er afspejlet i formuleringen.

Det fremgår af Kriterium nr. 11, at ”Tværnational mobilitet for lærlinge bør indgå som en del af kvalifikationerne i forbindelse med lærlingeuddannelsen”. DA mener, at uddannelsesophold i udlandet bør være en mulighed i forbindelse med en erhvervsuddannelse, men mener ikke, at det skal være en obligatorisk del af lærlingeuddannelsen.”

EEO – Erhvervsskolernes Elevorganisation

”Efter at have læst de overordnede mål igennem, finder vi det relevant at få afklaret et definitionsspørgsmål. Vores bekymring er, hvordan Specialudvalget definerer ”højkvalificeret”. Sætter Specialudvalget lighedstegn mellem højkvalificeret og specialiseret eller højkvalificeret og bredt funderet? Forskellen mellem de to kunne være ganske relevant for et grundlag, hvorfra vi kan danne en holdning til projektet.

Vi er dog glade for, at hensyntagen til de individuelle landes økonomiske, sociale og faglige situation er blevet indkorporeret som en del af forslaget. Dette, fordi fælles kriterier over landegrænser sågar som bare fra kommune til kommune, oftest skaber problemer og fundament for bekymring.

Vi er selvfølgelig som udgangspunkt altid positivt indstillet over for et hvert forslag, som ønsker at forbedre forholdene for vores elever og ser frem til udviklingen af projektet.”

Ved høring af udkast til samlenotat i EU-specialudvalg for Uddannelse og Ungdom den 22. februar 2018 kom følgende høringssvar:

DLI

DLI indgiver ikke høringssvar, men føler sig dækket ind af LO/FTF's tidligere høringssvar.

DI

Vi har ikke yderligere bemærkninger, da vores forbehold ift den oprindelige ser ud til at være blevet taget hånd om.

DA

Jeg kan konstatere, at en række af vores væsentligste bemærkninger er (delvis) imødekommet. Vi har derfor i DA ikke yderligere bemærkninger til udkast til bidrag til samlenotat.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget forventes vedtaget ved kvalificeret flertal.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen kan overordnet støtte ambitionen om, at lærlingeuddannelserne i Europa styrkes ved etablering af en frivillig sammenhængende ramme for disse uddannelser i forhold til elever (lærlinge), arbejdsmarkedet og erhvervsuddannelsesinstitutionerne. På samme måde er det væsentligt, at erhvervsuddannelserne baseres på et samarbejde med arbejdsmarkedets parter som rammesættende for elevernes (lærlinge) arbejds- og lønforhold.

Denne frivillige sammenhængende ramme vil også understøtte elevernes (lærlinge) mulighed for mobilitet i hele EU.

Mange af elementerne i forslaget er allerede gældende lovgivning og eksisterende praksis i Danmark.

Regeringen er overordnet set positivt indstillet over for forslaget, som flugter med den måde, Danmark i forvejen har indrettet erhvervsuddannelsesområdet og lærlingeuddannelserne på.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der blev oversendt grund- og nærhedsnotat den 4. december 2017.